

Noten

1. De lessen werden gegeven in K.A. Centrum (Ottogracht) (onder begeleiding van C. Van Tyghem) en K.A. Voskenslaan (onder begeleiding van C. Dhaese en R. De Paepe). Het project wordt vanaf begin dit schooljaar uitgebreid in de lessen van R. De Paepe, waar de studenten van de lerarenopleiding tijdens hun (proef)lessen werken met recensies. De lessen worden opgenomen op cassette en getranscribeerd, en dienen dan als basis voor de seminars literatuurdidactiek. We zijn van plan het verslag van dit experiment te publiceren.

2. Op dit moment werden al een hele reeks voorbeelden uitgewerkt; over een aantal werd vroeger al gepubliceerd, of werden studiemiddagen georganiseerd, of wordt nu verder onderzoek uitgevoerd. Bijvoorbeeld: het werken met recensies/literaire kritieken voor het geven van oudere literatuur (zie het P.C. Hooftproject waar werd gewerkt met het herdenkingsartikel Dhaese & Soetaert 1988), werken met toneelkritiek (zie o.a. Soetaert 1988, 1990; De Bruycker e.a. 1989).

Die verschillende suggesties hebben voor- en nadelen, zodat veel variatie de beste strategie lijkt. Recensies kunnen zowel voor als na het lezen/zien van een werk gelezen worden; recensies kunnen gebruikt worden om discussies over interpretaties en/of evaluaties op gang te brengen; recensies kunnen ook als bron van informatie gelezen worden, dus ook als variatie op het doceren...

Deze ode aan 'de recensie' hoort gerelativeerd te worden: het lezen van kunstkritieken vervangt uiteraard de lessen literatuur niet; het lezen van recensies zelf hoort onderwerp van discussie en onderwerp van kritiek te zijn.

3. Wij werken op dit moment aan een bloemlezing van een twintigtal verhalen (waarbij ook recensies zijn opgenomen) van verschillende auteurs waaruit de leerlingen een achtal verhalen kunnen kiezen als huislektuur; vier verhalen moeten echter door iedereen gelezen worden aangezien ze gemeenschappelijk in de klas behandeld worden: het verhaal van Hotz is daar één van. Het feit dat de lectuur van het verhaal meetelt als huislektuur, kan als extra stimulans gelden voor sommige leerlingen.

4. Wat de recensies betreft, werd aan de student-leraren een bundel recensies gegeven die vanaf mei 1976 verschenen over 'Dood Weermiddel' (zie bibliografie).

Het lezen van een aantal recensies is voor de meeste student-leraren een interessante confrontatie tussen hun eigen oordelen over de tekst, de oordelen die tijdens de lessen naar boven kwamen en uiteindelijk de oordelen uit de literaire kritieken. Die confrontatie blijkt vaak bijzonder boeiend te zijn binnen de lerarenopleiding als verdieping van het literaire perspectief, als reflectie op de interactie tussen lezers en verhalen, tussen lezers onderling, tussen 'gewone' lezers en critici/academici, tussen leerlingen en leraren.

Een aantal van de gegeven lessen werd op cassette opgenomen, en verder ook getranscribeerd. Er is hier onvoldoende ruimte om interactiemomenten te citeren, dus ik beperk me tot enkele algemene leesstrategieën en principes.

T U S S E N D O O R

Op 6 februari 1991 vindt op de RUG een studiedag plaats rond werken met recensies in de klas. De bundel met recensies over 'Dood Weermiddel' van F.B. Hotz, waarnaar Ronald Soetaert in het artikel verwijst, kan vanaf dan verkregen worden op het Departement voor Lerarenopleiding, Sint-Pietersplein 5, 9000 Gent.